

Sygn. akt VIII U 1429/19

UZASADNIENIE

M. P., wystąpiła w dn. 14.05. (...). (data nadania w urzędzie pocztowym) ze skargą o wznowienie postępowania w sprawie VIII U 6813/13, zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z 11.03.2014 r., w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dn. 6.03.2019 r. w sprawie P 20/16, żądając ponownego ustalenia wysokości jej emerytury z wieku powszechnego bez zastosowania niekonstytucyjnego przepisu art. 25 ust. 1 b ustawy emerytalnej.

/skarga o wznowienie k. 3-4/

W odpowiedzi na skargę o wznowienie postępowania, Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wnosił o jej uwzględnienie przyznając, że zostały spełnione przesłanki do wznowienia postępowania z art. 401 [1] k.p.c. oraz, że ubezpieczona spełnia przesłanki do ponownego przeliczenia jej emerytury na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 6.03.2019 r. w sprawie P 20/16.

/odpowiedź na skargę o wznowienie ZUS k. 17/

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Ubezpieczona - **M. P.** urodziła się (...) /niesporne/.

M. P. nabyła prawo do wcześniejszej emerytury (art. 46 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) od 2.07.2008r./niesporne/.

Decyzją z 24.10.2013 r. ubezpieczonej przyznano prawo do emerytury, w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego, od 1.10.2013 r., której wysokość której wysokość obliczono z zastosowaniem art. 25 ust 1 b ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 153 poz. 1227 ze zm.) czyli podstawę emerytury pomniejszono o sumę kwot pobranych emerytur. Wypłata emerytury została zawieszona, gdyż korzystniejszym świadczeniem była dotychczasowa emerytura. /decyzja w aktach ZUS /

Ubezpieczona, uznając powyższą decyzję za krzywdzącą, wniosła do Sądu Okręgowego odwołanie od tej decyzji, żądając wyliczenia jej emerytury według wcześniej obowiązujących zasad.

/odwołanie k. 2 akt VIII U 6813/13/

Po rozpoznaniu przedmiotowego odwołania, w postępowaniu o sygn. VIII U 6813/13 Sąd Okręgowy w Łodzi, **prawomocnym wyrokiem z 11.03.2014 r.**, oddalił odwołanie ubezpieczonej od decyzji z 24.10.2013 r.

/wyrok k. 12 akt VIII U 6813/13/

Wyrokiem z 6.03.2019 r. wydanym w sprawie P 20/16 **Trybunał Konstytucyjny** orzekł, że art. 25 ust. 1 b ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1270 oraz z 2019 poz. 39) w brzmieniu obowiązującym do 30 września 2017 r. w zakresie, w jakim dotyczy urodzonych w (...) r. kobiet, które przed 1 stycznia 2013 r. nabyły prawo do emerytury na podstawie art. 46 ustawy, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji RP.

/okoliczność bezsporna/

W/w wyrok TK z 6.03.2019 r. został opublikowany **w dniu 21.03.2019 r.** w Dzienniku Ustaw RP i wszedł w życie z dniem ogłoszenia.

/okoliczność bezsporna/

W dniu 14.05.2019 r. (data nadania w urzędzie pocztowym) ubezpieczona złożyła skargę o wznowienie postępowania w sprawie VIII U 6813/13, zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z 11.03.2014 r., w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 6.03.2019 r. w sprawie P 20/16, żądając ponownego ustalenia wysokości jej emerytury z wieku powszechnego bez zastosowania niekonstytucyjnego przepisu art. 25 ust. 1 b ustawy emerytalnej.

/skarga o wznowienie k. 3-4/

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Skarga o wznowienie postępowania okazała się uzasadniona.

Zgodnie z **art. 401¹ k.p.c.** można żądać wznowienia postępowania w wypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie.

Przyjmuje się, że przepis ten ma zastosowanie do tych orzeczeń, których podstawą prawną był akt normatywny, wyeliminowany z obrotu prawnego wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego. Niekonstytucyjny przepis musi zatem stanowić bezpośrednią podstawę prawną wydania zaskarżonego orzeczenia, decydującą o wyniku rozstrzygnięcia zaskarżonego skargą (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 20 czerwca 2007 r., V CNP 45/07, III UO 2/08, OSNP 2010/21-22/273; z 6 listopada 2009 r., I CO 17/09; z 26 stycznia 2011 r. I PZ 36/10, z dnia 20 kwietnia 2011 r. I CSK 410/10, OSNC 2012/1/14 i z 13 lutego 2012 r. I CZ 152/11).

Jak trafnie wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z 28 listopada 2017 r. (III PZ 10/17, lex 4220320) zgodnie z art. 412 § 2 k.p.c. zmiana albo uchylenie orzeczenia, którego dotyczy skarga o wznowienie postępowania jest możliwe "po ponownym rozpoznaniu sprawy", a zatem po stwierdzenia wpływu wyroku Trybunału Konstytucyjnego na prawomocnie wydane orzeczenie.

Zatem, w niniejszej sprawie, koniecznym było po pierwsze przesądzenie, czy powołany w skardze wyrok Trybunału Konstytucyjnego ma wpływ na żądanie wnioskodawczyni, a następnie, w przypadku odpowiedzi twierdzącej, rozstrzygnięcie w przedmiocie wysokości emerytury z pominięciem podstawy prawnej, która została uznana za niekonstytucyjną.

Sąd zważył, że ustalony w sprawie stan faktyczny wynika z niespornych dokumentów z akt emerytalnych wnioskodawczyni oraz załączonych akt sprawy VIII U 6813/13. Na ich podstawie możliwym było ustalenie, że odwołującej, urodzonej (...), przyznano emeryturę wcześniejszą, na podstawie art. 46 w zw. z art. 29 ustawy o emeryturach i rentach z FUS od osiągnięcia wieku emerytalnego tj. 55 lat, z dniem 2.07.2008 r., a także, że decyzją z 24.10.2013 r. przyznano wnioskodawczyni od 1.10.2013 r. emeryturę w powszechnym wieku emerytalnym, której wysokość została obliczona z zastosowaniem art. 25 ust. 1b ustawy o emeryturach i rentach z FUS obowiązujący od 1 stycznia 2013 r. - dodany ustawą z 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz niektórych innych ustaw, natomiast odwołanie ubezpieczonej od ww. decyzji z 24.10.2013 r. zostało oddalone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z 11.03.2014 r., sygn. akt VIII U 6813/13.

Aktualnie, ubezpieczona wnosi o wznowienie postępowania w sprawie, powołując się na przesłankę określoną treścią art. 401¹ k.p.c., natomiast ZUS przyznał wprost, w odpowiedzi na odwołanie, że przesłanka ta, w realiach niniejszej sprawy, bezspornie została spełniona.

Sąd zważył, że instytucja wznowienia postępowania, opiera się na przysługującej poza tokiem instancji skardze o presumpcję wadliwego procesu i zastąpienie zapadłego orzeczenia orzeczeniem nowym. Nadzwyczajny charakter tego środka prawnego, skierowanego przeciwko prawomocnemu wyrokowi powoduje, że przywrócenie stanu sprzed zamknięcia ulegającemu wznowieniu postępowania sądowego może nastąpić wyłącznie z powodów ściśle określonych w ustawie. Uwzględniają one konieczność wywołania na nowo procesu dotkniętego brakami formalnymi

(nieważnością), bez względu na ich wpływ na rozstrzygnięcie (art. 401 pkt 1 i 2 k.p.c.), właściwe przyczyny restytucyjne (art. 403 k.p.c.) oraz fakt wydania wyroku na podstawie aktu normatywnego uznanego przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z Konstytucją, umową międzynarodową lub ustawą (art. 401¹ k.p.c.) (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 października 1999 r. II UKN 174/99 legalis nr 48984).

Mając na uwadze przytoczony wyżej przepis art. 401¹ k.p.c., Sąd zważył, że, zgodnie z wyrokiem TK z 6.03.2019 r. w sprawie P 20/16, niekonstytucyjny przepis art. 25 ust. 1 b ustawy emerytalnej stanowił bezpośrednią podstawę prawną wydania zaskarżonego orzeczenia Sądu Okręgowego z 11.03.2014 r., w postępowaniu którego, wznowienia domaga się wnioskodawczyni, podobnie, jak poprzedzająca go decyzja ZUS.

Trybunał Konstytucyjny wydał wyrok w sprawie o sygn. akt P 20/16, w którym stwierdził, że art. 25 ust. 1b ustawy z w brzmieniu obowiązującym do 30 września 2017 r., w zakresie, w jakim dotyczy urodzonych w (...) r. kobiet, które przed 1 stycznia 2013 r. nabyły prawo do emerytury na podstawie art. 46 tej ustawy, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. "

Zdaniem Trybunału, wprowadzenie do ustawy o FUS mechanizmu potrącania kwot pobranych świadczeń z tytułu wcześniejszej emerytury przy obliczaniu podstawy emerytury powszechnej dla kobiet urodzonych w (...) r. nastąpiło z naruszeniem wynikającej z art. 2 Konstytucji zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa. Ubezpieczone, które zdecydowały się przejść na wcześniejszą emeryturę, nie miały - w momencie podejmowania tej decyzji na podstawie obowiązującego wówczas stanu prawnego - świadomości co do skutków prawnych, jakie może ona wywoływać w sferze ich przyszłych uprawnień z tytułu emerytury powszechnej. Nie mogły przewidzieć, że przejście na emeryturę jeszcze przed osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego, będzie wiązało się z pomniejszeniem zgromadzonego kapitału o pobrane świadczenia. Nie spodziewały się, że fakt wypłacania świadczeń emerytalnych wpłynie na sposób ustalania wysokości świadczenia w ramach emerytury powszechnej." "Ustawodawca, dokonując zmiany zasad ustalania wysokości emerytury powszechnej w stosunku do kobiet urodzonych w (...) r., naruszył zatem zasadę lojalności państwa względem obywateli. Wprowadzając nowe, mniej korzystne zasady po rozpoczęciu realizacji uprawnień w zakresie wcześniejszej emerytury, naraził te kobiety na nieprzewidziane skutki, które w istocie stanowiły dla nich pułapkę. Gdyby w momencie podejmowania decyzji o przejściu na taką emeryturę wiedziały, jakie będą tego konsekwencje dla ustalania wysokości emerytury powszechnej, być może nie skorzystałyby z tego uprawnienia".

Skutkiem wyroku Trybunału Konstytucyjnego, jest prawo wznowienia postępowania z mocy art. 190 ust. 4 Konstytucji dla wszystkich kobiet objętych zakresem orzeczenia Trybunału. "Przepis ten otwiera drogę do sanacji konstytucyjności sytuacji prawnych, w których zastosowanie art. 25 ust. 1b ustawy o FUS wywołało konsekwencje zakwestionowane przez Trybunał. Z powszechnego charakteru wyroków TK, o którym mowa w art. 190 ust. 1 Konstytucji i utraty mocy obowiązującej zaskarżonego przepisu (art. 190 ust. 3 Konstytucji), wynika, że możliwość rozstrzygnięcia sprawy z pominięciem derogowanego przepisu odnosi się zasadniczo do wszystkich spraw, w których niekonstytucyjny przepis był podstawą orzeczenia o prawach osób uprawnionych, bez względu na to, kto i w jakim trybie zwrócił się do Trybunału z odpowiednim żądaniem. Jak wielokrotnie podkreślano w orzecznictwie TK, pojęcie "wznowienia postępowania", o którym mowa w art. 190 ust. 4 Konstytucji ma szersze znaczenie niż pojęcie "wznowienia" w sensie technicznym, przewidziane w odpowiednich procedurach regulowanych w ustawach i obejmuje wszelkie instrumenty proceduralne stojące do dyspozycji stron, organów i sądów, wykorzystanie których umożliwia przywrócenie stanu konstytucyjności orzeczeń" (zob. np. postanowienie z 14 kwietnia 2004 r., sygn. SK 32/01, OTK ZU nr 4/ (...), poz. 35)".

Zgodnie z przepisem art. 190 ust. 4 Konstytucji: "orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego o niezgodności z Konstytucją, umową międzynarodową lub z ustawą aktu normatywnego, na podstawie którego zostało wydane prawomocne orzeczenie sądowe, ostateczna decyzja administracyjna lub rozstrzygnięcie w innych sprawach, stanowi podstawę do wznowienia postępowania, uchylenia decyzji lub innego rozstrzygnięcia na zasadach i w trybie określonych w przepisach właściwych dla danego postępowania". W orzecznictwie wskazuje się, że wznowienie postępowania przewidziane w art. 190 ust. 4 Konstytucji RP jest szczególną instytucją, określaną w doktrynie prawnej pojęciem uzdrowienia (sanacji) postępowania (sądowego, administracyjnego), opartego na niekonstytucyjnym akcie normatywnym. W swoim orzecznictwie Trybunał Konstytucyjny podkreślał, że regulacja ta stwarza możliwość

ponownego rozpatrzenia danej sprawy na podstawie zmienionego stanu prawnego, ukształtowanego w następstwie orzeczenia Trybunału; możliwość taka jest ujęta jako podmiotowe, konstytucyjne prawo uprawnionego (zob. wyroki TK z: 20 lutego 2002 r., sygn. K 39/00, publ. OTK ZU nr 1/ (...), poz. 4; 7 września 2006 r., sygn. SK 60/05, publ. OTK ZU nr 8/ (...), poz. 101). Celem tego przepisu niewątpliwie było osiągnięcie efektu w postaci ponownego rozstrzygnięcia sprawy, według stanu prawnego po wyeliminowaniu niekonstytucyjnych przepisów (zob. wyroki TK: z 11 czerwca 2002 r., sygn. SK 5/02, publ. OTK ZU nr 4/ (...), poz. 41; z 9 czerwca 2003 r., sygn. SK 12/03, publ. OTK ZU nr 6/ (...), poz. 51; z 27 października 2004 r., sygn. SK 1/04, publ. OTK ZU nr 9/ (...), poz. 96). Artykuł 190 ust. 4 Konstytucji RP przyjmuje zatem jako zasadę wzruszalność rozstrzygnięć i decyzji wydanych na podstawie aktów normatywnych uznanych za sprzeczne z Konstytucją, umową międzynarodową i ustawą, przy równoczesnym poszanowaniu konstytucyjnej wartości, jaką jest pewność i bezpieczeństwo prawne.

Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, że wydanie, przez Trybunał Konstytucyjny, orzeczenia, stwierdzającego niekonstytucyjność przepisu, który był podstawą ustalenia emerytury **M. P.** w zaniżonej wysokości, stanowi okoliczność, mającą wpływ na prawo do świadczenia i uzasadnia działanie w przedmiocie ponownego ustalenia wysokości emerytury z pominięciem takiego niekonstytucyjnego unormowania.

Błędne ustalenie wysokości świadczenia niezależnie od przyczyn błędu zawsze daje podstawę do przeliczenia świadczenia /por. w tym zakresie uchwała SN z 26.11.1997 r. III ZP 40/97 wraz z uzasadnieniem/. Także w uzasadnieniu TK do wyroku z 6.03.2019 r. wyraźnie podkreślił, że z powszechnego charakteru wyroków TK, o którym mowa w art. 190 ust. 1 Konstytucji i utraty mocy obowiązującej zaskarżonego przepisu, wynika, że możliwość rozstrzygnięcia sprawy z pominięciem derogowanego przepisu, odnosi się zasadniczo do wszystkich spraw, w których niekonstytucyjny przepis był podstawą orzeczenia o prawach osób uprawnionych, bez względu na to, kto i w jakim trybie zwrócił się do TK z odpowiednim żądaniem, a pojęcie wznowienia postępowania, o którym mowa w art. 190 ust. 4 Konstytucji ma szersze znaczenie niż pojęcie wznowienia w sensie technicznym, przewidziane w odpowiednich procedurach regulowanych w ustawach i obejmuje wszelkie instrumenty proceduralne stojące do dyspozycji stron, organów i sądów, wykorzystanie których umożliwia przywrócenie stanu konstytucyjności orzeczeń. /tak TK w pkt. 5 uzasadnienia do cyt. orzeczenia/.

Art. 114 ust 1 ustawy emerytalnej judykatura traktuje jako podstawę prawną dla weryfikacji i wzruszalności decyzji organów rentowych, w których zawarto ustalenia pozostające w obiektywnej sprzeczności z ukształtowanym ex lege stanem uprawnień emerytalno-rentowych zainteresowanych (por. wyroki SN z 25.02.2008 r. I UK 249/07, z 22.02.2010 r. I UK 247/09, z 09.12.2015 r. I UK 533/14, postanowienie SN z 20.09.2011 I BU 4/11). **Wydanie decyzji z naruszeniem prawa** należy zakwalifikować jako błąd organu rentowego czyli podstawę przeliczenia świadczenia z art. 114 ust 1 pkt 6 ustawy emerytalnej.

Za taki błąd uznaje się każdą obiektywną wadliwość decyzji (teoria tzw. obiektywnej błędności decyzji) niezależnie od tego czy jest ona skutkiem zaniedbania, pomyłki czy też np. **wadliwej legislacji** /por. wyrok SN z 04.10.2018 r. III UK 153/17, por. wyrok Sądu Najwyższego: z 25 lutego 2008 r., I UK 249/07, OSNP 2009 nr 11-12, poz. 152,/.

Należy przypomnieć także, że skutki prawne orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego określa art. 190 ust. 3 Konstytucji RP, zgodnie z którym orzeczenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, jednak Trybunał może określić inny termin utraty mocy obowiązującej zakwestionowanego przez siebie przepisu, z tym że omawiany wyrok Trybunału Konstytucyjnego nie zawiera odmiennego rozstrzygnięcia w tym zakresie. Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego, uznające przepis za niezgodny z Konstytucją, nie burzy porządku prawnego ustanowionego tym przepisem przed wejściem orzeczenia w życie. Akt normatywny (jego część) uznany przez Trybunał za niekonstytucyjny traci moc obowiązującą na przyszłość, wobec czego moc obowiązująca tego aktu normatywnego nie rozciąga się na stany faktyczne powstałe przed ogłoszeniem orzeczenia. Nie oznacza to jednak, że akt ten (przepis) powinien być bez zastrzeżeń stosowany do takich stanów faktycznych.

Należy podzielić linię orzecznictwa, określającą retroaktywy skutek orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego derogujących konkretne przepisy jako niezgodne z Konstytucją RP, który należy rozumieć w ten sposób, że uznany

przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z Konstytucją przepis prawa nie może być stosowany przez sądy i inne organy w odniesieniu do stanów faktycznych sprzed ogłoszenia orzeczenia Trybunału (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 grudnia 2000 r., III ZP 27/00, OSNAPiUS 2001 Nr 10, poz. 331 i z dnia 10 stycznia 2014 r., III UZP 3/13, LEX nr 1455747 oraz wyroki: z 5 września 2001 r., II UKN 542/00, OSNP 2003 nr 2, poz. 36; z 12 czerwca 2002 r., II UKN 419/01, OSNAPiUS 2002 Nr 23, poz. 58; z 27 września 2002 r., II UKN 581/01, OSNP 2003 Nr 23, poz. 581; z 18 grudnia 2002 r., I PKN 668/01, OSNP 2004 Nr 3, poz. 47, z 24 stycznia 2006 r., I PK 116/05, OSNP 2006 nr 23-24, poz. 353; z 4 lipca 2012 r., III UK 132/11, LEX nr 1288700)./por. w tym zakresie wyrok SN z 26.10.2016, III UK 5/16 wraz z uzasadnieniem/

Zatem w przypadku ponownej oceny uprawnień skarżącej do emerytury w okresie, w którym uprawnienia co do wysokości były kwestionowane przez organ rentowy, a wypłata świadczenia pomniejszona, ocena ta powinna być dokonywana w taki sposób, jakby przepisy powodujące ograniczenie wypłaty nie obowiązywały.

Jeśli bowiem art. 25 ust.1 b ustawy emerytalnej został uznany przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z Konstytucją, to nie mógł on stanowić podstawy prawnej decyzji określającej wysokość świadczenia skarżącej, ponieważ przepis ten był niekonstytucyjny od chwili uchwalenia, a więc także w momencie stosowania go przez organ rentowy, czego nie może podważyć fakt, iż w tym czasie korzystał on jeszcze z domniemania konstytucyjności (por. uzasadnienie postanowienia SN z 10 stycznia 2014 r., III UZP 3/13, LEX nr 1455747).

W konsekwencji należy przyjąć, że zachodzi konieczność ponownego rozpoznania sprawy z pominięciem już niekonstytucyjnego przepisu (zob. wyroki: z 16 stycznia 2013 r. (III AUa 1079/12, LEX nr 1264372), z 24 stycznia 2013 r. (III AUa 1083/13, LEX nr 1254422), z 30 stycznia 2013 r. (III AUa 1118/12, LEX nr 1267386), z 20 lutego 2013 r. (III AUa 1121/12, LEX nr 1280625) oraz z 21 lutego 2013 r. (III AUa 41/13, LEX nr 1280645).

Jednocześnie Sąd zważył, że w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości obowiązują ogólne zasady wypłaty emerytur i rent, tj. świadczenie przyznane lub podwyższone wypłaca się nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu (art. 133 ust. 1 pkt 1).

Wyjątek stanowi tu sytuacja, w której ponowne ustalenie prawa do świadczeń nastąpiło na skutek błędu organu rentowego lub odwoławczego (art. 133 ust. 1 pkt 2). Jeżeli w tych warunkach organ rentowy lub odwoławczy przyzna lub podwyższy świadczenie, wypłaca się je od miesiąca złożenia pierwotnego wniosku lub wydania decyzji z urzędu, nie dłużej jednak niż za okres 3 lat wstecz, liczonych od daty zgłoszenia wniosku o ponowne rozpoznanie sprawy (por. uchwałę SN z 28 czerwca 2005 r., III UZP 1/05, OSNPUSiSP 2005, nr 24, poz. 395; wyrok SN z 19 lutego 2002 r., II UKN 116/01, OSNPUSiSP 2003, nr 24, poz. 599; wyrok SA w Białymstoku z 9 września 1998 r., III AUa 374/98, OSA 1999, z. 3, poz. 16; wyrok SA w Gdańsku z 20 czerwca 1995 r., III AUr 549/95, OSA 1995, z. 7-8, poz. 64 oraz wyrok SA w Katowicach z 9 czerwca 2009 r., III AUa 3917/09, LEX nr 785489).

Zawarte w **art. 133 ust. 1 pkt 2** ustawy emerytalnej określenie "**błąd organu rentowego**" należy rozumieć szeroko, zgodnie z **tw. obiektywną błędnością decyzji** (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 1995 r., II UZP 28/94, OSNAPiUS 1995 Nr 19, poz. 242). Obejmuje on sytuacje, w których organ rentowy miał podstawy do przyznania świadczenia, lecz z przyczyn leżących po jego stronie tego nie uczynił. Za takie przyczyny można uznać wszelkie zaniedbania tego organu, każdą obiektywną wadliwość decyzji, niezależnie od tego czy jest ona skutkiem zaniedbania, pomyłki, celowego działania organu rentowego, czy też rezultatem niewłaściwych działań pracodawców albo wadliwej techniki legislacyjnej i w konsekwencji niejednoznaczności stanowionych przepisów. Oznacza to, że przedmiotowe pojęcie obejmuje również niedopełnienie obowiązku działania z urzędu na korzyść osób uprawnionych do świadczeń emerytalno-rentowych (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 19 lutego 2002 r., II UKN 116/01, OSNP 2003 Nr 24, poz. 599; z dnia 17 marca 2011 r., I UK 332/10, LEX nr 811827; z dnia 4 grudnia 2012 r., II UK 130/12, OSNP 2013 nr 21-22, poz. 258, a także uzasadnienia uchwał Sądu Najwyższego: z dnia 28 czerwca 2005 r., III UZP 1/05, OSNP 2005 Nr 24, poz. 395 i z dnia 15 lutego 2006 r., II UZP 16/05, OSNP 2006 nr 15-16, poz. 244). Sąd zważył, że w konkurencji dwu dóbr - ochrony

Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i ochrony ubezpieczonych - pierwszeństwo trzeba przyznać tym drugim. Nie może być na nich przenoszone ryzyko niekompetentnego funkcjonowania organów władzy państwowej - tu w pierwszej kolejności władzy ustawodawczej. Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, którego dysponentem jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych, to państwowy fundusz celowy, powołany dla realizacji zadań z zakresu ubezpieczeń społecznych (art. 51 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych). Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest, wprawdzie, organem władzy państwowej, ale jest państwową jednostką organizacyjną, nad zgodnością z przepisami działań władz której sprawuje nadzór minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, i której w zakresie - między innymi - ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczenia społecznego oraz wypłacania tych świadczeń, przysługują środki prawne właściwe organom administracji państwowej (art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. b z związku z art. 66 ust. 4 ustawy systemowej). W imieniu państwa wykonuje, na podstawie ustaw, zadania mające zagwarantować obywatelom prawo do zabezpieczenia społecznego (art. 67 Konstytucji).

Uwzględniając taki sposób rozumienia błędu organu rentowego i odnosząc go do wcześniejszych rozważań dotyczących retroaktywnych skutków orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, stwierdzić zatem należy, że decyzja organu rentowego ograniczająca świadczenie emerytalne wnioskodawczyni poprzez odliczenie sumy kwot wypłaconych emerytur, była dotknięta błędem, o którym mowa w art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej.

Stosownie do brzmienia art. 133 ust. 2 przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio również w razie ponownego ustalenia prawa do świadczeń lub ich wysokości wskutek wznowienia postępowania przed organami odwoławczymi albo wskutek kasacji, z tym że za miesiąc zgłoszenia wniosku przyjmuje się miesiąc wniesienia wniosku o wznowienie postępowania lub o kasację.

Zastosowanie w niniejszej sprawie art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach oznacza, że okres trzech lat, za który sporne w tej sprawie świadczenie emerytalne powinno być przeliczone, należy liczyć od miesiąca, w którym skarżąca zgłosiła skargę o wznowienie postępowania z uwagi na wyrok TK z 6.03.2019 r. w sprawie P 20/19, żądając przeliczenia jej świadczenia bez zastosowania niekonstytucyjnego art. 25 ust. 1 b ustawy emerytalnej - to znaczy od **maja 2019 r.** Niewątpliwie bowiem postępowanie w niniejszej sprawie jest kontynuacją (kolejnym etapem) postępowania zainicjowanego odwołaniem, które toczyło się przed tut. Sądem za sygnaturą VIII U 6813/13.

Podsumowując - w świetle powyższych wniosków i wywodów oraz stosując wykładnię powołanych przepisów zgodnie z treścią Konstytucji RP i z uwzględnieniem orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z 6.03.2019 r. sygn. P 20/16, ogłoszonego w dniu 21.03.2019 r., należało uznać zasadność skargi o wznowienie postępowania ubezpieczonej i zmienić wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z 11.03.2014 r., sygn. akt VIII U 6813/13, w ten sposób, że dodatkowo przyznać **M. P.** prawo do przeliczenia wysokości emerytury wnioskodawczyni przyznanej decyzją z 24.10.2013 r., z pominięciem zastosowania art. 25 ust. 1b ustawy o emeryturach i rentach z FUS z 17 grudnia 1998 r., tj. bez pomniejszania jej wysokości o kwotę, stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur, przyznanych przed osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego, poczynając od dnia 1 maja 2016 r. - zgodnie z **treścią art. 133 ust. 1 pkt 2 w zw. z ust. 2** ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł na podstawie art. 401¹ k.p.c. oraz art. 412 § 1 i 2 k.p.c.

A.P.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS, wyrażając zgodę na wypożyczenie akt ZUS